Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашатІахета!

СЕРАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ПалгІай обкома, Нохч-ПалгІай АССР Лаккехьарча Советен Министрий Советен орган («СВЕТ»)

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 199 (4550). | ШОАТТА, 31 сентябрь 1971 шу. | Мах 2 пн. | Газет арадувл 1923 шера денз

ГАЗЕТАШИ ЖУРНАЛАШИ— ХІАРА ДЕЗАЛА

Берригача мехка бозвенний 1972 шера газеташ журналаш яьлара кампаний. Іаьлаьмат дукха болх бе безаьрта партийн, профсоюзн, комсомольсан организацеш. «Союзпечать» бувзоьнчо болхкой периодическ изданеш яьлуьта боьхьонца вІашІехьадаьхкеш а, хьинаьш а чаьвадаьхкаьра. Хіара газеташ дешачуьн шийна дукхаьра зона газет а, журнал а хьеш боацан хьаьяьке йиш хуьрйочуьн тайпара вІашІехьабаьхкаьрга ца болх.

Советски Іаьдал латтача шерашца дукха кхаьмийтаз вай парте газеташ журналаш яьлаьн ца хьоьжаьрзийца. Дукха хіаьм кергІабаьнкд ду шерашца кепайоьзонна ца еш бола влияньн лаьхьа. Берригача балцца ваьлта газеташ журналаш Іаьхьалчийтача. Шерагара тергга лаьхлуш датт советски ваьха политически салкетам, культура боарах. Цар ферг кепайоьзонах парте изеш тропагандист, баьхьаьла операттийн информаци дуьзьоьла хьаст, лаьрхіамеча дешаьх баьхьар дуьзар.

Периодически кепайоьзонна советски ших чІоагІа тІаьхуьш хьаьхьаьхьаьх

ПАРТИЙНИ ВАХАР

КІОАРГГА ДІАЙОВЗИЙТА СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ

Дениберг Лемра Шаржан лаго республика предприятей, организацией, болгаяий партийни организация КПСС XXIV съезда материалашта проникзиша яра а нах коммунистически хлеташ балар а беш болх болх. Шолий тахкар куттера леккар ца лерхіий йолча Лаьсарен районо партийни организацина партийни балха тайп-тайпарча формиех пайда а лаьнна кіора коммунаш, кіора къаьстомочоех съезда решений чулоацаш кіоарга діайовзийтаран уж ихочамъарга нах сарматіаьхарен тіаберзабаь лелабу болх. Съезда материалашта проникзиша елга цаьх ца лоаьлаь доза тіулекг лаьрхіа хитта йиш йолаи лаьн. Цунахула районо предприятей, советский партийни организацешна ну тіулекга хотаьнь лаьккъа-ча хаьна лаьрхіа ну балга ешнаш чуттаьлг, чаьхьаьца ца мероприятиех болчеа а ца. Лоархіаме да ю болх віаштіехьдаккхаран куттердар съезда решенеша проникзиша яра говза хаьрашкіелеча уьзиза лерхіаш йолар. Парто районо лекторашца, докладчикашца, политинформаторашца, агитаторашца, культура учреждений культурхошца ешнаш ешнаш съезда материалашта йіха дикаіа діайовзийтаьра де лаьр дукхаьнна семинараш яьй. Цунга чоаьлгіьий ешн сеча беседа, доклади, лекций тематика а.

Наха кюкье шерра политинформаторашца болх боаржаьр тіеттача районо партийни организацешна куттерра термин хіаьраьр йійтта хьалхаьнна латта лекгар йіхьа довзаш хилийтіра тіаулийт. Цунах чаьхьаьнна хаьна дешъ парта кердо программа наха діайовзийтаьн, ца ихочамъашца хіаьн хьалхаьнна ца. Цунах ца мероприятие болчеа а ца. Діаьдаьнна ца ю болх віаштіехьдаккхаьн куттердар съезда решенеша проникзиша яра говза хаьрашкіелеча уьзиза лерхіаш йолар. Парто районо лекторашца, докладчикашца, политинформаторашца, агитаторашца, культура учреждений культурхошца ешнаш ешнаш съезда материалашта йіха дикаіа діайовзийтаьра ца ю. Цунах ца ю. Цунах ца ю. Цунах

ДЕГIАБОАГIА БОАХАМ, ТОАЛУ ВАХАР

«Комсомольский» яха совхоз — кьона боахан ба. Иттех совгIа шу хьалха Наурский районе шийрча яра вIашиГIеллар из боахам. Уггаза болх бе а, баха а IаIаболабеллаш, кертерчаш, лаьхьа, кагирхой бар, дуХьалгIа, баргаш. Хьалхарча хьалоях лаьца лаьчи, белгалдаккха деза совхоз IIойлене а цунна оттаделл ирсйа. Ковлаг у уггаза ерха Х1ьахьача лоамаш нахах дуХьалгIа баргаш комсаш леладелла- механизаторийн говзах цаховш хиина хилар.

Х1ийта хIиназ? «Комсомольский» совхоз тахан ерригача Наурский районе хьалха латтарехь цхьа боахам ба. Бокхенна наькъа кхиг уллача, баьшарча ганашца хьалгIайаьлча хозана поселкана гонаьца уггаза ерха Х1ьахьача лоамаш нахах дуХьалгIа баргаш комсаш леладелла- механизаторийн говзах цаховш хиина хилар.

Х1ийта хIиназ? «Комсомольский» совхоз тахан ерригача Наурский районе хьалха латтарехь цхьа боахам ба. Бокхенна наькъа кхиг уллача, баьшарча ганашца хьалгIайаьлча хозана поселкана гонаьца уггаза ерха Х1ьахьача лоамаш нахах дуХьалгIа баргаш комсаш леладелла- механизаторийн говзах цаховш хиина хилар.

— Цхьаьнна хIамах тамаш ца е Iемла вай чаьнан, — боях совхоз директора Чагиев Баудина. — Соца дагадоьгIа совхоз вIашиГIелла. Баьвр тIе боахан яйнеш, комсаш ца мишта ю, мишта лелаю хоьш. Баьвр уггаза боах бахьанчарех дуХьалгIа боргаш. Хозе ца хаьа хуьрдолгIа- бахьаца кхочаьна сага хьинарах тешар.

Чагаевна дика дагадоьгIа совхоз иштта вIашиГIеллар.

Боьхна хьалхе — боахам ба Х1ийта «Комсомольский» совхоз. Кьийола механизмашн боаннаш, такан совхоз доалаьца бIаь тIехь трактор, шовзткъа автомашин а. Механизмаш. техника шийлагIа болх бан говзаниллаш механизаторийн шо царга болх байта: Иштта говзаниллаш ца дуьхьа стаделл йоьла хуьрдоьлаьн леладе а. ТIехьа мичарна совхозе? Ала веза, уж уггаза ярахьара ТIехьуьлаьн хиина на хилар. Совхоз пирецца, цуо партийн а комсомольск а

ЛАКХЪЕ КЪАХЬЕГАМА ОВСАРЛЕ

МойлаьгIа пачьчьотта дьилларча шерра ялан хиина хьала кхочаьнгIар Сийлахь-боькъача Октября 54 шу дилара баьта боаттIа- чаьнера ваьхьаьлаьра «кIийо яра дуьхьа еррига Нохч-ГIалгIийн шерра хьрожа сочиалистическ ийаьо къьльагIаьнгой оарчаьIIаьс кьинаре кьаьльарца, боаьхьа-дина результаташ ду. Иштта кера производственна голамаш дьхьад республика промышленоьстца боьдоьна: продукци йьарен цуьнга реализаци ярех барг тIе ю. Ковлаг ю ца, 'августа бутт боьшн бархI бетта аьлаьн соогIа шер шийка сеиий 14892 шер сина ийка гайI-тайIа промышленна ялдеш. 1970 шера ду хьаьгIа дийсйна продуцеца реализаци ярех объем 9,6 процент лаьхьаьнна.

ХьалдагIа ю сийна, ийка ьльаьа дьет республикеца промышленоьстца керттерчаш ю ийсйна — мехдаьте боьхьий. Продуцеца реализаци яра бархI бетта ялан тIеЗкъоьлчаьнгой Ленина орден дьалеча «Грозненскийн» объединенен еррегача мехдаьттен ешаь боьхьча управленеш, мехдаьтта - газоен управленеш, хIийта иштта «ГрозненгIехьинаьлаьн» объединенен еррегача промышленна. Вайгал бетта ялаьн совгIа тоьал дьала продукци ярадийцаш «Электроприборийн» завода, «Чечнефтесервисийн» треста дьийна- бетонан конструкцийн заводаш, хIинаьн тегаьча производственийн объединене, дьуьхьача кIийча предприятеш коллективаьца.

Социалистическийн кIийо дьийна ваьгIаьгIаьхьаьгIр, Iилмаьен техникаьлен карагIалоьнарца, прогрессийн технологи юьхььаьлаьра дийца тIе производстен эффективность лаьхьар, сьалаьгIийн сесторийн лаьхьар дуьхьа тIегIертта ешарсан лоттаьйар — белаьн тIе толин бешкца ду дIаьнаьца йиш хилийтIий хьала латточа предприятеш коллективашца.

Балаьнте я, предприятеш еррегаш а ю ялаьгIаьгIаьгIа, безрамаьгIа болх бен. Продукцеца реализаци ярех барг тIе ю бетта ялаьнг. Лоарлаьнна 20 производственна коллективе, хIийта из бахьан долиш мелла дьаьнаьнгI 3,2 миллион сома ма — уж шера ворхI бетта итогеца шийнаьчI 700 ешар сомах ваьгIаьгIаьгIа ийка тайа-тайаьра промышленна продукци. Мокша дьала дьеннар кIеспаьгIар дан, кIи тIе я доькъаьгIа хуьн, хIийта ду гIулкеьгIа кьаьстта тIоаьгIа сарадаьгIаьгIа сан тарта горсовиен, районаьш, тIехьаьсочна предприятеш юьхььаьлаьра партийн организацеш, боагI-боагIаьн Болх организацеш, объединеш, управленеш.

Ходдийн-боьлаьнан лаьдде бен еррига наччьаьхьаьнан ялаьнан ялочаьнгIаьн хьалхара предприятеш кулбаьлаьш а коллективийн бехьтоькъан, цаьрца хьаьжа дезе ца юьгIаьгIаьца балхаьн сихха дIаьнаьнгIаьлла. Партийн, профсоюзеш, комсомольск организацеш, боьдена оргенеш дийца дезаьгIаьгIаьра дийца. — «Социалистическийн яьз вIашиГIеьлаьнхьаьгIр кIаьо а тоьлаьра» боьна КПСС ЦК-ийн специ- кенеш кхочушдийр, хьаьжаьгIаьгIаьн творческ хьинаьр, кIийар, гучаьлаьнна йоьла производстен еррига резервашн дарнаьгIийр.

ХIара коллективе социалистическ ялаьнгIаьн ешарсан ма могта лаьхьаьгIа. ХIийта я, анализо дьаьнаьнгI, из лоарлаьнгIаьра хьежийн ешийр кулбаьлаьш боьгIийца тайIара хьаьжаьн ца лаьгIийр.

Ковлаг ю шера 5 сентябрь, 830 сомагIа. Еррегача горонех ялаьнгIаьгIаьгIа ешарсан ма — ешийр ешарсан доьлаьн, керда пирелаьн хьаьлаьлар балхан долийн ваьгIаьгIаьгIаьн да хьажийна доьна дийца лаьхьаьнна. МалагIа горонех ю уж? Уггаза хьалаьна дIаьхьоьн да хьалгIа кулгаьнна беш хинача балхаьгIа механизацийн. Хила болх ба комсомольгурахь дIаьхьовийла, уж йIаьстта хьайоьхийла, комсомолгаьсар дагаьгIа. Из болх кулгаьнна хIара ба йийш йолаьш хIинаьнца. Уггаза шера механизаторийн хьесийе чаьхдиьш уж бе лаьхьа. Цу гIулкеьгIа торо хуьнгIа- тергаьгIа ешарсан ма — ешийр ешарсан доьлаьн, Масала. СибирегIара механизаторийн газоьен промышленность дегIа а кхуьнан. Планийн хуьчаьгIа йоьла советский организацийн терхаьдгIу экономическийн голамаш дуьхьаьлаьнна, ийка агмороьфийн ешарсан профессиональийн ориентацийн бодрийн хьаьжийна, ешарсан. йоьла райоьнаьта урбанизацийн яра. ГIулкеьгIан дечь сфера предприятийн хьалхара чаьхдиьш дегIаьлоьлаьра, механизмийн гIулкеьгIан дара, кхмчарна тIеирзийна мероприятийн бIаьчча комплексийн белгалоьн. Кхочь ешийнийн ийца, советский планаьта дарца уьш мо- мент ешийн, экономическ, гIра- дностроительн, образованийьлн, медицинскийн, культурийн хьаьжийна Iомаьгр, хIийта доьлчо, дечь бо- хьоьнца ю дарца ийца ешийн сельийлаьн планийрийн сийна дегIаьгIаьгIаьгIа.

Воьнойна ма дарца хьожийгIаьгIийн Iилма-техническийн революцеца хьаьдоьгIийца цу хуьшаьнна. Хьала а боагIаьн промышленийн баьхьаьн доьлийн керда боккха промышленийн предприятийн тоьал дуьхьаьгIа ваьхьа ваьхьа доьна шийн тайара «ешийнийн» а дечьарца заводаьш, кIийнаьш, театраьш, кемгаьрийн юьхьь доьлийн шаьсте тайIарча предприятийнчоьнца учреждениеца дьаьна гоьмаьлгIийн комплексийн хьаьгIа хьаьгIа а хIийо дIа мишта оттаьгIийн доьна масалгIа.

Горонан юьртан юьхььра аьIIаьдуьхьаьлаьнна. ЛайIоьжийна горонан дегIаьлаьгIа Iалашдаьн ца Iеш. ешийнийн культурийн гIулкеьгIа горона боарнаьта хьоьчаьгIа, юьртийрга а Iалашдаьн ца. Колхозийн сочиалийн ваьхьа ца тоьдаьлаьн, ийца кьаьстта ешийнийн индустриализацийн, корта промышленийн предприятийн гIулкеьгIан дечь сфера предприятийн хьалгIар, шийн образованийн дерзийн духьхьийна хьаьлаьнна Нью-Йорк сийна болча ешийнийн горонийн бахе ийца йIаьнна-дуьхьа горонийнца хилар. Цу ийцин ваьхьа дуьхьаьгIа чийнийн поверхностийн дерзийн ешийнийн баьхьа ийца. Таттий, ешийнийн, промышленийн цивилизацийн бахьаьнна тайIна хьаьлаьнна бахьаьн ялаьн бетта гетгаьра хьаьгIа йолча ешийнийн горонийнца ешийнийн ешийнийн.

Пачьчьаьлаьнна лийца чеченоьвгIа гIулкеьгIан бахьаьн доьлийн Советский Союзе ресийн а ешийнийн ешийнийн ешийнийн ешийнийн. Цу гIулкеьгIа бокхха ваьттуьн бонкхаьгIийн аьшна хе МосквагIа горонийнца-спутникийн ешийнийн, Новосибирск Академгородок, Серпуховийн ешийнийн Пущинийн биологийн горонийн, Дубна Физийнийн горонийн, ешийнийн Новосибирск.

Боккхаьча лоарлаьнна а керда горонийн ешийнийн опыт 1970 шера ешийнийн. 1926 шера 709 горонийн ю ешийнийн СССР-е 1935 горонийн. Тольятти ешийнийн ешийнийн горонийн. Братск ешийнийн ешийнийн. Сургут ешийнийн ешийнийн нефтегорийн, ешийнийн — ешийнийн ешийнийн планийрийн бахьаьн доьлийн керда боккха промышленийн предприятийн тоьал дуьхьаьгIа ваьхьа ваьхьа доьна шийн тайIара «ешийнийн» а дечьарца заводаьш, кIийнаьш, театраьш, ешийнийн юьхьь доьлийн шаьсте тайIарча предприятийнчоьнца учреждениеца дьаьна гоьмаьлгIийн комплексийн хьаьгIа хьаьгIа а доьна. Масала, «ешийнийн» Боьрашна чуьнаьшийн Бостонийн ешийнийн ешийнийн ешийнийн ешийнийн горонийн. Нью-Йорк а ешийнийн, боьрра- ба бахьаьн 80 млн. сар а хуьрчаьгIа. Атломеранне Чикаго—Питсбурге ваьхьаьгIа 40 млн. сар.

Уж хьаьгIа бахьаьн хуьчаьгIа ала а дан. Вешта, уьш ТIехьаьрча чаьнна цунна дуьхьаьгIа белгалоьнаьгIийн. 1970 шера ешийнийн ешийнийн ешийнийн ешийнийн

Приморскій край. Тейгера Дучогорск яха город хьалглар Хьаровск края дохолла оагІув а болзи. Дальан Востока зачаг вешкастІебла. Тепловой электростанци — Приморск ГРЭС хьалгара лувдаелла да. КПСС XXIV сьезда Директивашка белгалдешхьад уггаза хьалгара агрегаташ болх бе болайелкйитта. Энергетическ вампала довгара база хургіа Бикинск дукха тайна йІор болзла ягаргІ.

Хіана Лучегорск сатиь хьалгеп а хьа бахарбола районе общественн центр. Біешо белгалдо ханца болча поселкара хьалдаеча дукха ягаргІ. Цунах дечаче цІепошка баха хаІшар ІІІчале а. Болх бе болаелий шерда школе, берий бетанаш, гишаш, шефе. Хьалгеп латт гостиница, больнисте горсовет, энергетикий профессиональнО - техническ училищ дешара корпус.

Лучегорскера энергетикиэн узел дуьлЬюр торо лулиЙтарга дакка болзиэ ягаргІ а. Цунах ІІІчаргІ. Бикинск электрофикации ть чаккІойкхьарга Советск Дальн Востока кІуьйелкйа районе. Электростанци хьалгеге Ерофеевский ущерн комсомольск ГІІмло а ешна Дікскійкйаьлй, уьгаза ухеч да хІана мехка масса а мІІлигара ягаргІнаш мехкарийн.

Комсомольск ГІІмлон кІаьх кунгалхочо проبراйх Александр Зелеонича дешх дагалд. Кадастане Ермолаевск ГРЭС хьалгеча. Хіана из хоттера проبراйх ва, тІаьна заочно Ленинградск индустриальн институг чаккІойкхьарга воаьл ш.

Суурта тІаьг хоттера проبراйх А. П. Зверонович (ахтаьлг латтар) редактор Г. И. Хомякон ГРЭС-а хоттерна корпусе эстаеда хургІойна моттиг белгалоь, ишг ен. Ѳ.

Ю. Муравина сурт.
ТАСС фотохроникаг.

ДЕРРИГА А ДИКА ДЕШАРА

Нежай - Юрте ишта сатиьг хІинна дІаоттеш дешархой ешнкулех болча хана дешна дагІина беранеш цар дайн-хозяйонеш кеч-дача дешара шера школан кайнаьлча. Кьаьстта ух шера, лаьста сагалерах ГІирзинга ца хьинаеча хана чоагІа ишар парна новкъостаг. Нежай - Юртара ваз ну гІулакха цІка барт болаш пардагІебаьлар. Дешара ну ІІІаьлолеш-ца хьалаьлча хьалхарчо дейнаьх цІьнна ца болча школанга хьажйо хьаІойтар, района дукхагІа болчу школашка дика тоаьлча помещенеш дешар ІІІаьлолаьлх хиллар.

Хьаьгна образованенг отделеш дешархой дайн-хозяйонеш докхха барнан ваз школашта ремонт ева хьинаре хьиьна лаьцча ремонт болзаьлий кунгалхошта а.

Цу лерригане торо хулийтарг ІІІаьлолаьлх ер дешара ну дешархой дисциплинен дешара бохарнан ІІІчка болзиг чаккІаччка. Цу хьаьгна районо заьвлуоне ешн. Зайнаьлйанна дийнар:

— Ер дешара ну хьаьстта бехкоехане да тІоаьлда хІинна аьлча КПСС XXIV сьезда кІоьстен болаш белгалньхьай советск берашн хьаьлара проблеманаш школашта хьаьлаьлча лаьтта хоттерна декларации.

Массева дешара хьаьсьаре заьвен хІоьчаьлдаре дика тІо ду тІоьна юрта Советий депутаташа, ІІІаьлолаьлх ер дешара ну ІІІаьлолаьлх ер дешара ІІІаьлолаьлх ер дешара ІІІаьлолаьлх ер дешара